

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Statističke i grafičke metode u turizmu

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

6

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti studijskog programa Turizmologija

8. Trajanje / semestar:

1

2

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

0

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

2

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija/Turizmologija

12. Odgovorni nastavnik:

Edin Hadžimustafić

13. E-mail nastavnika:

edin.hadzimustafic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- upoznati se sa predmetom, ciljevima, zadacima, historijskim razvojem i savremenim trendovima razvoja statistike;
- utvrditi mjesto i značaj statistike u istraživanju turizma;
- utvrditi značaj statističkih i grafičkih metoda pri istraživanju i analizi turističkih trendova, odnosno obradi i analizi statističkih podataka o turizmu;
- unaprijediti stručna znanja, vještine i sposobnosti u primjeni statističkih i grafičkih metoda u turističkim istraživanjima;
- savladati osnovne statističke i grafičke metode, te računati i interpretirati različite statističke pokazatelje;
- praktična primjena stečenih znanja i vještina iz statistike u turističkim istraživanjima uže i šire okoline.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra studenti, koji su tokom izvođenja nastave kontinuirano obavljali predispitne aktivnosti i obaveze, će znati:

- prikupljati, klasificirati, grupisati i interpretirati statističke podatke o turizmu;
- tabelarno i grafički prikazivati prikupljene podatke;
- izračunavati osnovne statističke pokazatelje (srednje vrijednosti, mjere disperzije i varijabilnosti, relativni brojevi, korelacija, regresija, trend itd.);
- na osnovu izračunatih statističkih pokazatelja donositi zaključke o turističkim pojavama i procesima;
- identificirati turističke procese i probleme u geografskoj sredini i pri njihovom analiziranju primjenjivati odgovarajuće statističke i grafičke metode;
- kvantificirati i vizualizirati turističke pojave i procese koristeći se statističkim i grafičkim metodama;
- usvojiti znanja obrade podataka raznovrsnim statističkim metodama u Microsoft Excelu.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Pojam, predmet, ciljevi, zadaci i historijski razvoj statistike;
Primjena statističkih i grafičkih metoda u turizmu;
Osnovni statistički pojmovi;
Prikupljanje, grupisanje i sređivanje statističkih podataka;
Tabelarno i grafičko prikazivanje statističkih podataka;
Srednje vrijednosti;
Osnovne mjere varijabiliteta;
Osnovne statističke invarijante;
Složene statističke invarijante (mjere asimetrije ili iskrivljenosti i mjere zaobljenosti);
Relativni brojevi;
Korelaciona analiza;
Regresiona analiza;
Linearni trend.

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, metoda praktičnog rada i tekstualna metoda.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne i praktične vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima i individualni rad.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

Metoda daljinskog učenja putem Moodle platforme.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Evaluacija ispita se zasniva na ukupnom broju bodova koje student dobiva izvršavanjem predispitnih obaveza, polaganjem Završnog ispita, kao i na osnovu kvalitete stečenih znanja i vještina, a koji ne može biti veći od 100.

Za prisustvo na predavanjima u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su 2 puta izostali, 3 boda studenti koji su 3 puta izostali a studenti koji su više od tri puta neopravdano izostali, dobivaju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost tokom semestra student može ostvariti 0 do 5 bodova. Aktivnost studenta se vrednuje angažmanom u nastavnom procesu.

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni ili prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja. Test se sastoji od pitanja izračunavanja, definisanja pojmova, višestrukog izbora, dopunjavanja, povezivanja, grafičkog prikazivanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa količinom bodova koja isključivo zavisi od težine pitanja (npr. zadatak izračunavanja nosi najviše bodova za razliku od višestrukog izbora koji nosi najmanje). Dobiveni bodovi na testu se nakon sumiranja konvertuju u broj bodova predviđen syllabusom, tačnije, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova.

Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni ili drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispitnih obaveza student je dužan izraditi Seminarski rad koji predstavlja rješavanje određenog problema na bazi prethodno pređenog gradiva. Seminarski rad se nakon završetka izlaže usmeno. Za urađen, prezentiran i odbranjen projekat student može dobiti od 0 do 10 bodova.

Završni ispit je pismeni. Na pismenom dijelu ispita, koji obuhvata cjelokupno gradivo obrađeno na predavanjima student može maksimalno ostvariti 50 bodova. Tip pitanja u testu je identičan pitanjima na parcijalnim ispitima. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda.

Provjera znanja studenta (parcijalni i završni ispiti) se obavlja online preko Moodle platforme.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 64	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	65 - 74	7	D
Seminarski rad	0-10	75 - 84	8	C
Završni ispit	0-50	85 - 94	9	B
Ukupno	0-100	95 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Stojković, H. M. (2008). Statistički metodi u turizmu. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo.
2. Papić, M. (2005). Primijenjena statistika u MS Excelu. Zagreb: Školska knjiga.
3. McCarroll, D. (2017). Simple Statistical Tests for Geography. London: Swansea University, CRC Press.
4. Petz, P. (2004). Osnove statistike za nematematičare. Jastebarsko: Slap.
5. Šošić, I., Serdar V. (2002). Uvod u statistiku. Zagreb: Školska knjiga.

22. Internet web reference:

United Nations Department of Economic and Social Affairs. <http://esa.un.org/unpd/wpp/>
 World Tourism Organisation - UNWTO. www.e-unwto.org
 World Travel and Tourism Council - WTTC. www.wttc.org
 Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine. <http://www.bhas.ba/>
 Federalni zavod za statistiku. <http://www.fzs.ba/>
 Republički zavod za statistiku. <http://www.rzs.rs.ba/>

23. U primjeni od akademske godine:

2022/2023

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

27.09.2022